

ОСОБЛИВОСТІ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ КРАЇН ЄВРОПИ

Романьок Т.В., аспірант

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (м. Київ, Україна)

Відповідальне інвестування є однією з особливостей сучасної концепції стійкого розвитку, оскільки передбачає не лише досягнення ефективного економічного зростання через отримання високих фінансових результатів, а й забезпечує соціальний захист суспільства та мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище.

За даними «Глобального звіту про відповідальне інвестування 2012», розробленого в рамках Глобального альянсу зі стійкого інвестування обсяги відповідальних інвестицій у світі станом на початок 2012р. становлять 10,478 трлн. євро, при цьому частка Європейського регіону є найбільшою і становить 64,5% (6,763 трлн. євро) [1]. Лише за період 2003-2012рр. обсяги ринку відповідальних інвестицій країн Європи зросли в 20 разів, що пояснюється, в першу чергу, збільшенням кількості країн, показники яких враховуються при розрахунку обсягів ринку відповідального інвестування країн Європи; і по-друге, покращенням показників соціальної та екологічної відповідальності транснаціональних корпорацій, які беруться до уваги при прийнятті рішення про інвестування (рис. 1).

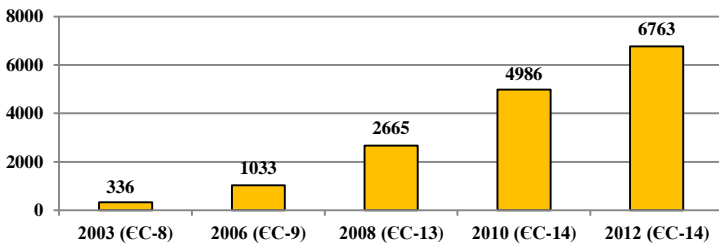

Рис. 1. Динаміка відповідального інвестування країн Європи, 2003-2012 рр. (млрд. євро) [3]

Характерною особливістю ринку відповідального інвестування країн Європи, окрім високих темпів зростання, також є багатоманітність методів, що використовуються менеджерами по управлінню активами для вибору об'єкта для інвестування. Всього їх нараховують шість: 1) тематичне інвестування; 2) інвестування на основі відбору цінних паперів «краших» у своїй галузі компаній; 3) скрінінг на основі принципів/норм; 4) інвестування на основі виключення; 5) активна участь акціонерів; 6) інтеграція ESG-критеріїв у фінансовий аналіз.

Останнім часом проводиться дослідження щодо виділення сьомого

методу – інвестування впливу [3]. Найбільші обсяги відповідальних інвестицій спостерігаються з використанням методів виключення та інтеграції ESG-критеріїв, хоча найбільші темпи росту відповідальних інвестицій спостерігаються за методами, основаними на принципах/нормах, виключенні та відборі «кращих» у своїй галузі компаній (табл. 1).

Таблиця 1

Обсяги ринку відповідального інвестування країн Європи за методами, 2010-2012 рр. [3]

Методи відповідального інвестування	Початок 2010р., млн. євро	Початок 2012р., млн. євро	Темпи росту, %
1. Тематичне інвестування	25 361	48 090	89,6
2. Інвестування на основі відбору цінних паперів «кращих» у своїй галузі компаній	132 956	283 206	113
3. Скрінінг на основі принципів/норм	988 756	2 346 308	137,3
4. Інвестування на основі виключення	1 749 432	3 829 287	118,9
5. Активна участь акціонерів	1 668 473	1 950 406	16,9
6. Інтеграція ESG-критеріїв у фінансовий аналіз	2 810 506	3 204 107	14

Переважання того чи іншого методу відповідального інвестування є характерним для різних країн Європи. За даними «Звіту про соціально-відповідальне інвестування в країнах Європи 2012» для більшості учасників дослідження домінуючим є використання методу інвестування на основі виключення, і лише Норвегія та Франція найчастіше використовують метод скрінінгу на основі принципів/норм, а також Великобританія – метод активної участі акціонерів.

Іншою важливою особливістю ринку відповідального інвестування країн Європи є значна частка інституціональних інвесторів в загальному обсязі здійснюваних інвестицій – 94% (станом на початок 2012р.), які в свою чергу на 65,3% представлені пенсійними фондами (63,4% – державні пенсійні фонди та резервні фонди; 1,9% – корпоративні пенсійні фонди). Значну частку також займають університети та інші учбові заклади (20,3%) і страхові компанії та пайові інвестиційні фонди (12%) [2].

Отже, ринок відповідального інвестування країн Європи динамічно і багатосторонньо розвивається, демонструючи не лише високі темпи зростання, а й пропонуючи нові методи та інструменти для здійснення інвестицій.

1. Global Sustainable Investment Review 2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gsiareview2012.gsi-alliance.org/>

2. European SRI Study 2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eurosif.org/images/stories/pdf/Research/Eurosif_2010_SRI_Study.pdf

3. European SRI Study 2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://eurosif.org/images/stories/pdf/1/eurosif%20sri%20study_low-res%20v1.1.pdf

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 1. – С. 232-233.